

Växjö Fria Gymnasium AB

Org. nr 556584-7836

Beslut för Växjö Fria Gymnasium AB

efter riktad tillsyn i Växjö Fria Gymnasium i Växjö kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Växjö Fria Gymnasium AB med organisationsnummer org. Nr 556584-7836 att senast den 25 januari 2019 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen, med e-post till Skolinspektionen. Lund@skolinspektionen.se. Ange dnr 440-2018:4845.

Utbildningen vid språkintröduktion

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Växjö Fria Gymnasium AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elever på introduktionsprogram får en utbildning som är planerad så att eleven förbereds för arbete eller studier. (17 kap. 4 § skollagen och 6 kap. 7 och 8 §§ gymnasieförordningen)
- Huvudmannen ser till att det vid gymnasieskolenheter erbjuds studiehandledning på modersmålet till de elever som behöver det. (9 kap. 9 § gymnasieförordningen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristerna.

- Se till att eleverna på språkintröduktion får en utbildning som är planerad utifrån elevernas behov.
- Se till att studiehandledning på modersmålet erbjuds till de elever som behöver det.

Motivering till bedömning av brist

Bedömning avseende utbildning planerad utifrån behov

Intervjuade elever uppger att de inte kan gå vidare och läsa andra ämnen när de är färdiga med ett ämne utan får vänta in övriga elever i sin grupp. Elever uppger också att de inte heller kan gå vidare och läsa gymnasiekurser utan får istället ledig tid. Intervjuade lärare bekräftar elevernas uppgifter om att de inte

kan gå vidare och läsa fler ämnen eller gymnasiekurser. Skolledning och representant för huvudmannen uppger att de inte känner till att elever väntar in övriga elever när de är färdiga med ett ämne eller att elever har ledig tid, men bekräftar att elever på språkintrödnktion inte kan läsa gymnasiekurser.

Mot bakgrund av samstämmiga uppgifter från elever och lärare om att elever när de är färdiga med ett ämne inte kan gå vidare och läsa andra ämnen samt då utredningen visar att det inte heller går att läsa gymnasiekurser utifrån behov, gör Skolinspektionen bedömningen att elever på språkintrödnktion inte får en utbildning som är planerad utifrån elevernas behov.

Skolinspektionens utredning avseende utbildning planerad utifrån elevernas behov

Av intervjuer och insända dokument framgår att språkintrödnktion är indelad i tre grupper, Beta, Delta och Gamma, utifrån elevernas kunskapsnivåer i svenska. Intervjuade elever säger att det varierar inom grupperna hur många ämnen de läser. Någon säger att hen läser fyra ämnen medan andra läser sex eller sju ämnen. Den elev som läser fyra ämnen och är klar med åtta ämnen uppger att hen är ledig resten av skoldagen. Eleven uppger att hen gärna vill läsa fler grundskoleämnen, men att skolan inte erbjuder fler än tolv ämnen. Eleven säger att hen mycket gärna skulle vilja läsa gymnasiekurser istället för att vara ledig. Elever säger vidare att de måste vänta tills alla elever i gruppen är klara med ett ämne. Elever läser då fyra eller fem ämnen och säger att de måste vänta och ha håltimmar tills nästa läsår när alla elever är färdiga med ett ämne. Efterhand som elever blir klara med ämnen får de allt mindre undervisningstid. Intervjuade elever uppger att det finns många elever som är färdiga med ämnen och kanske bara läser tre ämnen nu, resten av skoltiden är de lediga. Elever säger att det är för lite undervisningstid eftersom de får vänta in andra elever innan de kan få börja med ett nytt grundskoleämne. Någon elev undrar varför hen inte kan få läsa fler ämnen innevarande termin och uppger att med nuvarande organisation kommer hen att läsa endast två ämnen nästa läsår. Skolan har, enligt elever, sagt nej när elever bett att få läsa fler ämnen detta läsår. Ett flertal elever uttrycker en stark önskan om att få kontakt med utbildningen på de nationella programmen på skolan och att få möjlighet att läsa gymnasiekurser. Eleverna säger att de har fått veta att det är omöjligt.

Intervjuade lärare uppger att elever inte kan fortsätta med att läsa ett annat och nytt ämne när de fått betyg i ett ämne. Det uppges bero på att elever är koplade till en grupp utifrån sina kunskaper i svenska. Lärare säger vidare att det blir hål i schemat för elever, efter hand som de blir färdiga med ämnen. Lärare poängterar att eleverna har väldigt olika kunskapsbakgrund i ämnena. Vissa har läst flera år på gymnasiet i sitt hemland medan andra inte har några ämneskunskaper alls. Lärare säger att de gärna skulle vilja se ett flöde av elever från

språkin introduktion in i de nationella programmen, men att de inte fått gehör för detta hos skollädaingen.

Rektorn, biträdaende rektor, studie- och yrkesvägledaren samt representant för huvudmannen uppger att de inte har kännedom om att elever måste vänta in att alla blir klara med ett ämne eller att de skulle ha mycket ledig skoltid. Rektorn och biträdaende rektor säger att de tycker det låter konstigt att elever säger att de har hål i schemat när de är klara med ett ämne. De uppger att lärare inte meddelar skollädaingen när en elev blir klar med ett ämne och att det är bekymmersamt om elever har hål i sina scheman. Vidare säger de att eleverna visserligen vill ha fler ämnen men att elevernas behov ofta finns i ämnena svenska och matematik. Vad gäller möjligheten att läsa gymnasiekurser uppger rektorn att de förra året hade någon elev som läste en gymnasiekurs men att klasserna på de nationella gymnasieprogrammen nu är fulla.

Även representant för huvudmannen tycker att det låter konstigt att eleverna säger att de får vänta in att alla blir klara med ett ämne och att de då får hål i schemat. Representanten säger att det är en pedagogisk fråga, att kommunicera till eleverna vad som krävs för att vara färdig med ett ämne.

Rektorn och biträdaende rektor uppger att det krävs en omorganisation som möter elevernas behov på individnivå för att eleverna så fort som möjligt ska kunna gå vidare till nationellt program eller till annan utbildning.

Bedömning avseende studiehandledning på modersmålet

Skolinspektionen bedömer att studiehandledning på modersmålet inte ges enligt författningarnas krav. Utredningen visar att det finns elever som har behov av studiehandledning på modersmålet som inte får detta behov tillgodosett.

Skolinspektionens utredning avseende studiehandledning på modersmålet

Intervjuade elever säger att det finns flera elever som behöver studiehandledning på modersmålet, men som inte får det. Samtliga intervjuade lärare uppger att det finns elever med behov av studiehandledning på modersmålet. Behov finns, enligt lärarna, på språken arabiska, somaliska, dari, persiska och serbiska, men ingen studiehandledning på modersmålet erbjuds. Representant för huvudmannen, rektorn och biträdaende rektor uppger i intervjuer att studiehandledning på modersmålet inte erbjuds till några elever på språkin introduktion och att behoven av studiehandledning inte har utretts.

I en komplettering som inkommit till Skolinspektionen den 4 oktober 2018 skriver huvudmannen att elevs behov av studiehandledning på modersmålet nu har utretts. Studiehandledning ges på arabiska. Utredningarna visar, enligt hu-

vudmannen, att elevernas behov är störst på dari och somaliska. Behov av studiehandledning finns även på tigrinja. Rekrytering av studiehandledare på dari och somaliska uppges pågå. En förfrågan har lämnats till Arbetsförmedlingen, utan resultat. Även kommunens centrum för studiehandledare har kontaktats, utan resultat. Ett bemanningsföretag har tagit fram en person med somaliska som modersmål. Huvudmannen planerar att kontakta denna person inom kort. Huvudmannen säger att det dragit ut på tiden i väntan på att utredningar om behoven skulle bli klara. En möjlighet, enligt huvudmannen, är att erbjuda studiehandledning online på dari och somaliska via ett samarbete med BIU (Blekinge integrations- och utbildningscenter). BIU ska informera Växjö Fria Gymnasium om sin verksamhet under vecka 42. För det behov av studiehandledning på tigrinja som finns uppges huvudmannen att det är svårt att hitta en lösning. Huvudmannen lämnar inga uppgifter om försök att rekrytera en studiehandledare eller tillgodose behovet av tigrinja på annat sätt.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska utbildningen på språkintröduktion utformas för en enskild elev. Av gymnasieförordningen framgår vidare att inför mottagandet av en elev till språkintröduktion ska huvudmannen i god tid göra en bedömning av elevens språkkunskaper. Huvudmannen ska fortlöpande bedöma elevens kunskapsutveckling i övriga ämnen för att eleven så snart som möjligt ska komma vidare i sin utbildning. Vidare ska språkintröduktion utöver undervisning i svenska och svenska som andraspråk, utformas utifrån den bedömning som ska göras av elevens språkkunskaper och innehålla de ämnen och kurser som eleven behöver för sin fortsatta utbildning. Av förarbetena till skollagen (prop. 2009:165 s.448) framgår att det inte bör vara grundskoleämnen i vilka eleven redan har godkända betyg. Enligt förarbetena till skollagen (prop 2009/10:165 s. 447) ska språkintröduktion syfta till att eleven snarast möjligt ska kunna gå vidare i gymnasieskolan eller i annan utbildning. Av gymnasieförordningen framgår att studiehandledning på modersmålet ska erbjudas till de elever som behöver det.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då verksamheten vid Växjö Fria Gymnasium AB inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Växjö Fria Gymnasium AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då verksamheten vid Växjö Fria Gymnasium AB inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Växjö Fria Gymnasium AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Styrning och utveckling av verksamheten vid språkintröduktion

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Växjö Fria Gymnasium AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektor följer upp skolenhetens resultat. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4-6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektor om nödvändiga utvecklingsåtgärder och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgy11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)
- Rektor planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna ska dokumenteras. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgy11,2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristerna.

- Rektor ska följa upp resultat inom utbildningen vid språkintröduktion och dokumentera denna uppföljning.
- Rektor ska utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder och dokumentera resultatet av analysen och de beslutade åtgärderna.
- Rektor ska planera för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomföra dessa. Planeringen ska dokumenteras.

Motivering till bedömning av brist

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att rektors systematiska kvalitetsarbete avseende utbildningen på språkintröduktion inte uppfyller författningarnas krav. Utredningen visar att det saknas en uppföljning som omfattar kunskapsresultat för språkintröduktion. Det finns därmed inte någon fullständig analys av resultatet av en sådan uppföljning eller beslutade utvecklingsåtgärder utifrån en sådan analys.

Skolinspektionens utredning

På fråga till rektorn och biträdande rektorn om vilka kunskapsresultat som följs upp för språkintröduktion svarar de att de inte vet. Skolledningen uppger vidare att skolan följer upp elevernas trivsel, studie- och yrkesvägledningen, lärarbemanning samt vilka ämnen eleverna på språkintröduktion läser.

Intervjuade lärare säger att det inte finns något annat system än individuella studieplaner för att följa upp elevernas kunskapsutveckling. De uppger vidare att rektor följer upp elevernas kunskapsutveckling via informella samtal med lärarna samt att de har klasskonferenser en gång per termin kring elever som riskerar att inte nå målen.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ansvarar rektor för att det vid skolenheten bedrivs ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. I detta uppdrag ingår att rektor följer upp skolenhetens resultat. Uppföljningen ska genomföras i relation till de nationella målen. Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen ska rektor besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder. Rektor ska sedan planera för hur dessa utvecklingsåtgärder ska verkställas och se till att de blir genomförda. Resultat och måluppfyllelse, resultatet av analysen samt beslut om och planering för utvecklingsåtgärder ska dokumenteras.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då verksamheten vid Växjö Fria Gymnasium AB inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Växjö Fria Gymnasium AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Styrning och utveckling av utbildningen vid språkintröduktion

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Växjö Fria Gymnasium AB inte uppfyller författningsskruven avseende att:

- Utbildningen på introduktionsprogram ska följa en plan för utbildningen som beslutas av huvudmannen. (17 kap. 7 § skollagen)
- Huvudmannen följer upp resultat inom utbildningen, i förhållande till de nationella målen, och dokumenterar denna uppföljning. (1 kap. 9 §, 4 kap. 3 och 5-6 §§ skollagen)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar huvudmannen om nödvändiga utvecklingsåtgärder, för att säkerställa en likvärdig utbildning, och dokumenterar de beslutade åtgärder. (1 kap. 9 §, 4 kap 3 och 6 §§ skollagen)
- Huvudmannen planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärder dokumenteras. (1 kap. 9 §, 4 kap. 3 och 6-7 §§ skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristerna.

- Huvudmannen ska se till att utbildningen på språkintröduktion följer en plan för utbildningen som beslutas av huvudmannen. Planen ska innehålla utbildningens syfte, längd och huvudsakliga innehåll.
- Huvudmannen ska följa upp resultat inom utbildningen vid språkintröduktion och dokumentera denna uppföljning.
- Huvudmannen ska utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder och dokumentera resultatet av analysen och de beslutade åtgärder.
- Huvudmannen ska planera för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomföra dessa. Planeringen ska dokumenteras.

Motivering till bedömning av brist

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannens arbete med utbildningen på språkintröduktion inte uppfyller författningarnas krav. Utredningen visar att

det saknas en plan beslutad av huvudmannen för utbildningen på språkin-
troduktion samt att det saknas ett systematiskt kvalitetsarbete som omfattar ut-
bildningen på språkin introduktion.

Skolinspektionens utredning

Representant för huvudmannen, rektorn och biträdande rektorn samt studie-
och yrkesvägledaren uppger att huvudmannen inte har en beslutad och doku-
menterad plan för utbildningen vid språkin introduktion. Representant för hu-
vudmannen uppger att huvudmannen inte gör något organiserat uppföljnings-
arbete för språkin introduktion.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska utbildningen på introduktionsprogram följa en plan för ut-
bildningen som beslutats av huvudmannen. Enligt skollagen ska varje huvud-
man inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt
planera, följa upp och utveckla utbildningen. I detta ingår att utifrån en analys
av det som framkommer i uppföljningen besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder
och genomföra dessa. Resultat och måluppfyllelse, resultatet av ana-
lysen samt beslut om och planering för utvecklingsåtgärder ska dokumenteras.
Av förarbetena till skollagen (prop.2009/10:165 s.305 ff.) framgår att huvudman-
nen har det yttersta ansvaret för utbildningen vilket ger huvudmannen en cen-
tral roll när det gäller att driva ett kvalitetsarbete som ska garantera kvalitet och
likvärdighet. Vidare framgår att kvalitetsarbetet ska bygga på de uppgifter som
framkommer i verksamhetens kvalitetsarbete samt att huvudmannens styrning,
uppföljning, utvärdering och utveckling av verksamheten bör analyseras sär-
skilt. Det framgår att en enskild huvudman som bedriver utbildning vid endast
en skolenhet bör kunna arbeta med planering, uppföljning, utvärdering och ut-
veckling på huvudmannanivå och enhetsnivå i ett sammanhang.

På Skolinspektionens vägnar

Maria Nyman
Beslutsfattare

Eva Bergenlöv
Föredragande

Skolinspektionen

2018-10-26
Dnr 440-2018:4845
10 (11)

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Växjö Fria Gymnasium AB

Bilaga 1: Fakta om Växjö Fria Gymnasium

Skolinspektionen har den 23 maj 2018 initierat ett ärende utifrån uppgifter som har kommit fram genom ett flertal anmälningar. Enligt dessa uppgifter finns brister i elevers möjligheter att gå vidare från språkintröduktion till gymnasieskolan eller annan utbildning så snart som möjligt.

Växjö Fria Gymnasium besöktes av Skolinspektionen den 28 och 29 augusti 2018. Tillsynen har omfattat området elevers möjligheter att gå vidare från språkintröduktion i gymnasieskolan eller i annan utbildning så snart som möjligt. Skolan erbjuder utbildning på språkintröduktion och på de högskoleförberedande programmen: samhällsvetenskapligt, naturvetenskapligt och ekonomiskt program. På skolan finns också det yrkesförberedande vård och omsorgsprogrammet. Skolan har cirka 430 elever varav 46 på språkintröduktion. Skolan leds av en rektor och det finns en biträdande rektor med ansvar för språkintröduktion.